

Bijlage: Financiële analyse fusie Hilversum en Wijdmeren

(registratienr: 2395610/2400210)

Naar aanleiding van de vaststelling van het herindelingsontwerp door beide gemeenteraden, valt Wijdmeren sinds 11 december 2024 onder preventief toezicht in het kader van de Wet arhi. Hilversum blijft repressief, omdat er sprake is van een lichte herindeling. De gemeenten willen in 2026 een ambtelijke fusie realiseren.

Nadat Wijdmeren onder preventief toezicht op basis van de Gemeentewet werd gesteld voor het jaar 2023 heeft deze gemeente veel werk verricht om onder andere hun financiële huishouden op orde te krijgen. Dit is goed gelukt; begroting 2025 is structureel en reëel sluitend vastgesteld en in de meerjarenraming (2026–2028) laat alleen 2026 een tekort zien. Echter, in de jaren daarna ziet de gemeente geen mogelijkheid meer om zelfstandig te blijven. De reden hiervoor is dat de gemeente o.a. kampt met veel achterstallig onderhoud. Momenteel wordt veel inzet gepleegd om dit weg te werken. Voor het onderdeel wegen zullen nieuwe inspecties plaatsvinden in het zuidelijk areaal door een deskundig bureau. Verder is de gemeente van plan om vier bruggen te vervangen en enkele panden te verkopen. Op de onderdelen wegen en riolering zijn vanaf 2029 aanzienlijke investeringen benodigd. Deze investeringen brengen kapitaallasten met zich mee die de gemeente niet meer zelfstandig kan dekken. Deze situatie vormt de basis voor het besluit om per 1 januari 2026 een ambtelijke en vanaf 1 januari 2027 een bestuurlijke fusie met Hilversum aan te gaan.

De begroting 2025 van Wijdmeren is beleidsarm opgesteld en gebaseerd op de richtlijnen in de kadernota 2025 en het financieel herstelplan van 2023. In de begrotingsvergadering van 14 november 2024 is ook een eerste begrotingswijziging vastgesteld vanwege de vorming van een nieuwe coalitie en college in oktober 2024. De kadernota en begrotingswijziging hebben tot enkele mutaties geleid, waaronder:

- het schrappen van de taakstelling van € 515.000 voor 2025; voor 2026 en verder blijft een taakstelling van € 200.000 staan.
- het voeren van gesprekken met de betrokkenen voor verruiming opbrengsten toeristen- en forensenbelasting. Daarom wordt de taakstelling voor 2025 verlaagd met € 100.000.
- de geplande verhoging van 5% OZB vanaf 2026 is geschrapt, wat een inkomstenderving geeft van ruim een half miljoen.

Het budget voor het sociaal domein is verhoogd met € 2,6 miljoen ten opzichte van de gerealiseerde cijfers 2023. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan hogere loonkosten en inflatie en niet zozeer een toename van het aantal cliënten.

Momenteel heeft de gemeente een grondexploitatie – Porseleinhaven – waarbij de grondexploitatie negatief is (€ 9 miljoen), waarvoor een toereikende voorziening is getroffen.

Gemeente Hilversum is een financieel gezonde gemeente met een ambitieus investeringsprogramma. De grote hoeveelheid complexe projecten en het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs leggen een groot beslag op de gemeentelijke financiën en de organisatie. De gemeente presenteert voor 2025 een positief structureel overschot van € 2.097.000. De gemeente heeft ervoor gekozen om geen overhaaste en grote bezuinigingen door te voeren. Dit doet de gemeente om lopende projecten en ontwikkelingen voort te kunnen zetten. Er zijn voor 2025 een drietal bezuinigingen opgenomen, namelijk: scherp door de begroting ad € 800.000, scherp door

coalitiemiddelen ad € 800.000 en woonlasten ad € 800.000. Voor 2026 wordt een structureel tekort geraamd van € 2.125.000. Dat komt met name door de fors lagere algemene uitkering van het Rijk aan de gemeenten vanaf 2026.

De gemeente Hilversum heeft voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. En ook voldoet de ratio incidentele weerstandscapaciteit aan de door de raad vastgestelde norm. Hilversum beschikt over een robuuste algemene reserve. In het verleden hebben er aanzienlijke dotaties aan de algemene reserve plaatsgevonden. Hilversum valt qua netto schuldquote in de categorie 'minst risicovol'.

Er zijn enkele aandachtspunten: de achterstand in onderhoud bij de kapitaalgoederen, het Sociaal Domein en de grondexploitatie Stationsplein. Uit het beheerplan wegen bleek een achterstand in het onderhoud. Deze achterstand zal de gemeente gecombineerd met werkzaamheden aan de riolering in acht jaar van ongeveer 20% terugbrengen naar ongeveer 7%. In 2024 is de gemeente hiermee gestart en deze aanpak loopt tot en met 2031. De gemeente ziet bij het Sociaal Domein voor de komende jaren de volgende risico's: prijsontwikkeling en stijging van de vraag. De grondexploitatie Stationsplein kent een verwacht verlies van € 3,2 miljoen (netto contante waarde). Hiervoor is een verliesvoorziening getroffen.

Tot slot, Hilversum voert op dit moment al het gastheerschap uit voor de gemeente Wijdmeren op het gebied van innen lokale belastingen en heffingen en behandelt ook kwijtscheldingsverzoeken voor aanslagen die Waternet oplegt aan inwoners van de gemeente Wijdmeren.

De provincie ziet geen problemen voor de nieuw te vormen gemeente.